

23.08.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**23 Ağustos 2023
Çarşamba**

23.08.2023

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

23 Ağustos 2023 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Gıda ve Takviye Edici Gıdalarda Sağlık Beyanı Kullanımı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— KTO-Karatay Üniversitesi Ana Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TMO, mısırın tonunu 6 bin liradan alacak

Toprak Mahsulleri Ofisi, mısır alım fiyatını geçen yıl kilo başına 5 lira 70 kuruş açıklamıştı. Bu yıl sadece 30 kuruş artışla 6 lira olarak belirledi.

VEYSEL AĞDAR

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), mısır alım fiyatını ton başına 6 bin lira olarak belirledi. Uzun süredir üreticinin beklediği fiyat açıklamasını TMO internet sitesinden duyurdu. Açıklanan taban alım fiyatı üreticiler tarafından hayal kırıklığı yarattı. Üretici bu yıl en az kilo başına 7,30 TL bekliyordu. Geçen yıl TMO taban fiyat olarak mısırın kilosunu 5.70 TL olarak açıklamıştı.

Hasadın Ağustos ayının ilk haftasında Adana ve Hatay'da lokal olarak başladığı, ülke genelinde dün itibariyle yaklaşık yüzde 8 seviyelerinde olduğu belirtilen TMO açıklamasında, 2023 yılı mısır üretiminin geçen yıla göre aynı seviyede 8,5 milyon ton olacağı tahmin edildi. Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı üreticilerden belgelerindeki üretim miktarının tamamı satın alınacağı belirtildi.

Randevu ile ürün teslim yapacaklar

Randevularını mutlaka almaları ve ürünlerini randevu alınan gün getirmeleri istenen TMO açıklamasında, "Anlaşmalı bankalardan alınacak banka kartı veya banka hesap numaraları ile alım noktalarına gelmeleri, Lisanslı depolara ürün teslim edecek üreticilerin bankadan ELÜS işlem emrine izin veren yatırım hesabı açmaları ve en yakın Türkiye Ürün İhtisas Borsası (TÜRİB) acentelerine başvurarak (kimlik belgesi, yatırım hesabı ve ikamet adresi bilgileri ile birlikte) TÜRİB'e üye olmaları, Ürünün, iş

yerlerimize/lisanslı depolara ürün sahibi tarafından veya vekâlet verilerek getirilmesi, gerekmektedir” denildi.

Üretici sanayicinin insafına bırakıldı

Bu yıl beklentilerinin 7.30 TL/ Kg olduğunu vurgulayan Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru, TMO'nun açıkladığı fiyatla üreticinin sanayicinin insafına terk edildiğini söyledi. Geçen yıl taban alım fiyatının 5,70 kg/TL olduğunu kaydeden Doğru, son 1 yılda girdi maliyetlerinin yüzde 150'nin üzerinde arttığını vurgulayarak, “açıklanan kilo başı 6 lira fiyat geçen yıla göre yüzde 6 zamlı fiyat. Çiftçi gelecek yıl mısır ekmek için düşünecek. Kar etmeyen bir ürünü niye ekeyim diyecek” dedi. Umutlarının Tarım Bakanlığı'nın açıklayacağı destekleme priminde olduğunu kaydeden Doğru, Tarım Bakanlığı aradaki 1,30 TL farkın Tarım Bakanlığı'nca destekleme primi olarak verilmesinin hem üreticiyi hem de tüketiciyi memnun edeceğini söyledi. Yoksa Gelecek yıl ekim alanları azalacağını ifade eden Doğru, gelecek sezon yem sanayicisi de hammadde bulmakta sorun yaşayacağını sözlerine ekledi.

ANLAŞMALI BANKALAR:

Halkbank, Vakıflar Bankası, Ziraat Bankası, Akbank, Albaraka Türk, Denizbank, İş Bankası, Şekerbank T.A.Ş., Yapı ve Kredi Bankası.

Üreticiler, TMO işlemleri ile ilgili her türlü bilgiyi TMO internet sitesinden (www.tmo.gov.tr), TMO iş yerlerinden ve Alo Ürün Hattından [312 416 34 10 (8 hat)] alabilecekler.

Gıda ve tarımsal ürün ihracatında 50 milyar dolar hedefi

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, 2028'de Türkiye'nin 400 milyar dolarlık ihracat hedefine ulaşmada gıda ve tarım sektörünün çok kritik bir rolü olacağını belirterek, "2022'de yaklaşık 27 milyar dolarlık gıda ve tarım ürünü ihraç ettik. 2028 için gıda ve tarım ihracatımızı 50 milyar dolara çıkarmayı hedefliyoruz. Tüm projeksiyonlarımızı ve çalışmalarımızı bu hedef doğrultusunda yapıyoruz." dedi.

TİM Tarım Kurulu, Ağustos ayı toplantısını fındık hasat mevsiminin devam ettiği Giresun'da gerçekleştirdi. Toplantının açılışında konuşan Gültepe, Türkiye'nin 2028'de 400 milyar dolarlık mal, 200 milyar dolarlık hizmet ihracatı hedefi olduğunu hatırlattı.

Hedefe ulaşmak için 27 sektörün maksimum katkısı yapmasının büyük önem taşıdığını vurgulayan Gültepe, Türkiye'nin halen 27 milyar dolar düzeyinde bulunan gıda ve tarım ürünleri ihracatını 2028'e kadar 50 milyar dolara çıkarmayı hedeflediklerini söyledi.

"Gıda ve tarım ihracatta en avantajlı sektörlerimiz arasında yer alıyor"

Gültepe, gıda ve tarımın ihracatta en avantajlı sektörler arasında yer aldığını belirterek, Türkiye'nin bu alanda uzun yıllara dayanan birikime, zengin bir ürün

çeşitliliğine, ileri teknoloji ve yüksek üretim kapasiteli sanayi alt yapısına sahip olduğunu kaydetti.

Küresel iklim değişikliği nedeniyle dünyada gıda ve tarımsal ürünlerin öneminin her geçen yıl daha da arttığını anımsatan Gültepe, "Dolayısıyla bu avantajımızı ülkemiz için fırsata dönüştürmek durumundayız. Mevcut tarım alanlarımızı verimli bir şekilde işleyebilir ve kullanabilirsek hem tüketicinin bol, kaliteli ve ucuz gıdaya erişmesini sağlar hem de ihracat yoluyla ülkemize çok daha fazla **Döviz** kazandırabiliriz. 2028'deki 400 milyar dolarlık hedefe ulaşmada gıda ve tarım sektörümüzün çok kritik bir rolü olacağını düşünüyorum. 2022'de yaklaşık 27 milyar dolarlık gıda ve tarım ürünü ihraç ettik. Biz 2028 için gıda ve tarım ihracatımızı 50 milyar dolara çıkarmayı hedefliyoruz. Tüm projeksiyonlarımızı ve çalışmalarımızı bu hedef doğrultusunda yapıyoruz" şeklinde konuştu.

Gültepe, her sektörün, bölgenin kendine özgü sorunları ve talepleri olduğuna dikkati çekerek TİM'in ihracattaki koordinasyon sorumluluğunun gereği olarak zaman zaman üretim bölgelerini ziyaret ettiklerini, fındık hasat mevsimi nedeniyle TİM Tarım Kurulu'nu Giresun'da topladıklarını aktardı.

Fındığın Türkiye'nin en önemli tarımsal değerleri arasında yer aldığına işaret eden Gültepe, "Dünyanın toplam fındık üretiminin yaklaşık yüzde 70'ini gerçekleştiriyoruz. 2022'de 313 bin ton fındık ihracatı karşılığında ülkemize 1 milyar 750 milyon dolar gelir kazandırdık. Ben fındıkta potansiyelin çok daha fazla olduğunu biliyorum. Üretimde verimliliği artırabilir ve fındığı işleyerek katma değerli ürün haline getirebilirsek ülkemize çok daha fazla döviz kazandırabiliriz. Bahçelerimizde çiftçilerimizle konuştuk, üretim tesislerinde incelemelerde bulunup, ihracatçılarımızı dinledik. Bizim için çok verimli bir çalışma oldu. Edindiğimiz bilgiler, fındıkla ilgili projelerimizde bize ışık tutacak." dedi.

"Üreticiye doğrudan gelir desteği sisteminde radikal değişiklik yapılmalı"

Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (KFMİB) Başkanı Hasan Osman Sabır ise üreticiye doğrudan gelir desteği sisteminde radikal değişiklikler yapılması gerektiğini vurgulayarak, "Yeni sistemle verilen prim önemli miktarda artırılmalı, prim verilme kriterleri tekrar elden geçirilmeli. Bahçesinde iyi tarım uygulamaları yapanlar ve bahçe birleştirenler öncelenerek prim destekleri artırılmalı. İhracat piyasasında fiyatlar serbest olarak gelişmeli, artan satışlarla beraber yükselen fiyatlar hedeflenmeli." ifadelerini kullandı.

Türkiye'de fındığın üstün kaliteli ve tesislerin çok üst düzey standartlarda işleme kapasitesi bulunduğunu hatırlatan Sabır, doğru politikalar uygulanması halinde hem ihracatı artıracaklarını hem de rakip ülkelere karşı üstünlüklerini güçlendireceklerini kaydetti.

Tarımdaki girdi maliyeti bir yılda üçte bir arttı

Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE), haziranda aylık bazda yüzde 3,46, yıllık bazda yüzde 27,7 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu, haziran ayına ilişkin Tarım-GFE verilerini açıkladı.

Buna göre, endeks haziranda bir önceki aya kıyasla yüzde 3,46, geçen yılın aralık ayına göre yüzde 13,82, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 27,7 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 77,36 yükseldi.

Ana gruplarda bir önceki aya göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 3,24, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 4,85 artış kaydedildi.

Geçen yılın aynı göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 23,06, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 67,65 artış gerçekleşti.

Hangi kalemler arttı?

Yıllık Tarım-GFE'ye göre 2 alt grup daha düşük, 9 alt grup daha yüksek değişim gösterdi. Yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar sırasıyla yüzde 78,75 ile malzemeler, yüzde 74 ile diğer mal ve hizmetler oldu. Geçen yılın aynı ayına göre göre azalış gösteren tek alt grup yüzde 12,85 ile enerji ve yağlar olarak öne çıktı.

23.08.2023

Aylık Tarım-GFE'ye göre 6 alt grup daha düşük, 5 alt grup daha yüksek değişim gösterdi. Geçen aya göre azalış gösteren alt gruplar sırasıyla yüzde 0,78 ile gübre ve toprak geliştiriciler, yüzde 1,5 ile tohum ve dikim materyali olarak kayıtlara geçti.

Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla yüzde 9,41 ile veteriner harcamaları, yüzde 8,9 ile enerji ve yağlar olarak sıralandı.

Güneydoğulu bakliyat ihracatçıları yönünü Afrika'ya çevirdi

Güneydoğu Anadolu'daki hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri üreticileri, her geçen gün ihracatı artan Afrika pazarından daha fazla pay almak istiyor.

Güneydoğu Anadolu Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Celal Kadooğlu, kentteki gazetecilerle bir araya gelerek, sektörün ihracat ve pazarlardaki gelişmelerini değerlendirdi.

Kadooğlu, sektörlerinin yeni pazarlara dahil olması ve var oldukları pazarlarda daha fazla pay alması için çalışma yürüttüklerini söyledi.

Türkiye'nin geçmişte Afrika'ya yaptığı yardım dolayısıyla Afrika ülkelerinin Türkiye ve ürünlerine karşı büyük sempati duyduğunu ifade eden Kadooğlu, "Bunu fırsata çevirmek için çalışma yapıldı, hemen heyet oluşturuldu ve Somali, Etiyopya ve Cibuti'ye gönderildi." dedi.

Kadooğlu, heyetin bir hafta boyunca söz konusu ülkelerde esnaf, bürokrat ve en iyi ithalatçılarla görüştüğünü ifade etti.

Raporlarda Afrika pazarında ağırlık verilmesi gerektiğini anladıktan sonra çalışmalara başladıklarını dile getiren Kadooğlu, şöyle devam etti:

"Afrika'ya gidebilecek çok ürünümüz var. Cibuti, Somali ve Etiyopya'dan 42 ithalatçı firma Gaziantep'e getirildi ve o gün burada yaklaşık 2 milyon dolarlık sipariş aldık.

23.08.2023

Diyarbakır'dan, Şanlıurfa'dan Malatya'dan ihracatçılar gelerek numunelerini getirerek ikili görüşmelere katıldılar, bu beni gururlandırdı. Makarna, ayçiçeği yağı ve un sektörü Cibuti, Somali ve Etiyopya'ya gidecek ürünlerimizdir. Bu 3 sektörde Gaziantep yer almaktadır. Biz daha önceden Afrika'da vardık fakat az. Gördüğümüz orada büyük potansiyel var ve ülkemize karşı güzel bir ilişki var."

Putin'den 'hazırız' mesajı: Tahıl Anlaşması'na dönüş şartını açıkladı

Rusya Devlet Başkanı Putin, Moskova'da, Stratejik Kalkınma ve Ulusal Projeler Konseyi Toplantısı'nda tahıl koridoru ile ilgili açıklamalarda bulundu. Putin, "Yükümlülükler gerçek anlamda yerine getirilirse tahıl anlaşmasına geri dönmeye hazırız" diye konuştu.

Tahıl koridoru anlaşmasından çekildiğini açıklayan Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, başkent Moskova'da, Stratejik Kalkınma ve Ulusal Projeler Konseyi Toplantısı'nda konu ile ilgili açıklamalarda bulundu. Putin, "Yükümlülükler gerçek anlamda yerine getirilirse tahıl anlaşmasına geri dönmeye hazırız" dedi.

Rusya'nın ihracatında Rus rublesinin payının hızla arttığına işaret eden Putin, "Dış ticaretimizde giderek daha fazla ödeme ruble ve dost para birimleriyle yapılıyor. İhracat ödemelerinde rublenin payı son 1,5 yılda yüzde 12'den yüzde 42'ye çıkarak 3 kattan fazla arttı" dedi.

Bütçeyle ilgili durumun genel olarak istikrara kavuştuğunu ifade eden Putin, "İkinci çeyrekte federal bütçe açığı ilk çeyreğe göre neredeyse 8 kat azalarak 264 milyar ruble (yaklaşık 2,8 milyar dolar) seviyesinde gerçekleşti. Temmuz-eylül döneminde bütçenin fazla vermesi bekleniyor." diye konuştu.

İlk adım KKM'yi dijitalden çıkarmak oldu

Merkez Bankası'ndan sadeleşme beklerken yeni regülasyonla karşı karşıya kalan bankacılık sektörü kur korumalı mevduattan TL mevduata dönüş hedefi için hesap kitap yaparken, ilk adım olarak dijital kanallardan döviz dönüşlü KKM hesabı açılması uygulamasına son verdi.

ŞEBNEM TURHAN

Makroihtiyati önlemler adı altında son yıllarda üst üste gelen regülasyonlara uyum için çalışan bankacılık sektörü, yeni ekonomi yönetiminin sadeleşme adımlarından medet umarken yine bir açmazın içine düştü. Kur korumalı mevduatı azaltmayı ve TL vadeli mevduata dönüştürmeyi hedefleyen yeni adımlar sonrası sektör hesap kitap yapıyor. Toplantı üzerine toplantı yapan hatta önceki gün Merkez Bankası ile de bir araya gelen bankacılık sektörü ilk hamle olarak mobil ve internet şubelerinden döviz dönüşlü KKM hesabı açılmasına son verdi. Şubelerden bu hizmet devam ederken bankacılık sektörü kaynakları tasarruf sahibini ikna için mobil uygulamadan kaldırdığını dile getirdi. Öte yandan sektör kaynakları mevduatta ikili faiz döneminin de başlayabileceğine işaret etti.

TCMB ile toplantı yapıldı

Bu arada bankacılık sektörü içinde bulunduğu durumun güçlüğünü paylaşmak için dün Merkez Bankası ile de bir görüşme yaptı. Hem bankacılık sektörü kaynaklarından hem de Reuters'in haberinden edinilen bilgiye göre toplantıya yeni Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Cevdet Akçay katıldı ve bankacıları dinledi. Reuters'in haberinde bankaların eleştirilerini dinleyen Merkez Bankası (TCMB)

"zorlukların farkında" olduğu ancak düzenlemelerin sağlıklı aktarım mekanizması için "gerekli" olduğu mesajı verdiği yer aldı.

Bir başka bankacılık sektörü kaynağı ise yeni dönemde ikili bir faiz uygulanması ihtimali bile olduğunu işaret etti. Hiç KKM'ye hiç girmemiş sadece TL mevduat müşterisi olan tasarruf sahiplerine düşük faiz, KKM vadesi dolana ise TL vadeli mevduata cezbedebilmek için yüksek faiz verilebileceğini vurgulayan kaynak, bankaların bu hesapları yapmaya başladığını ifade etti. Bir diğer sektör yetkilisi ise düz TL vadeli mevduatı olan tasarruf sahibinin düşük faiz verilmesi durumunda karşı çıkacağını ve onun da KKM'ye yönelme riski bulunduğuna dikkat çekti.

Şubeden döviz dönüşlü KKM yapılabilir

Bir bankacılık sektörü kaynağı, bankalarda an itibariyle sistemlerin tüm kontrolleri yapacak durumda olmadığı ve manuel kontrol sağlanabildiği için mobil ve internet şubelerinden döviz dönüşlü KKM yapılmasını kapatıldığını söyledi. Kaynak, şubelerden şu an işlemlerin yapıldığını dile getirerek KKM müşterisinin TL vadeli mevduata iknası için de birebir görüşme yapılabilen şubelerin daha uygun olduğunu vurguladı.

Tahvil mi yoksa yüksek faiz mi hesabı

Bankaların önümüzdeki dönemde yüksek TL mevduat faizi mi yoksa düşük faizle ne kadar tahvil yükü taşıyabilirim hesabı yaptığını da vurgulayan kaynaklar önümüzdeki dönem TL mevduat faizi yukarı, tahvil faizi aşağı bir hareket yaşanacağını söyleyerek TL mevduat faizlerinde ise yüzde 40'a gelmesinin muhtemel olduğunu vurguladı.

■ KKM büyüklüğü 124.74 milyar dolar

Hafta sonu Merkez Bankası büyüklüğü 3.36 trilyon lira, 124.74 milyar dolara ulaşan kur korumalı mevduat hesaplarını azaltmak için yeni uygulamaları devreye aldı. TL dönüşlü KKM hesaplarından TL mevduata geçiş için yüzde 50, döviz dönüşlü KKM hesaplarından TL vadeli mevduata geçiş için ise yüzde 5 hedef kondu. Bankacılık sektörü kaynakları yüzde 25'e kadar gerileyen TL mevduat faizlerinin bu hamleyle yüzde 40 seviyesine kadar yükselmesini beklerken, KKM büyüklüğünde ise yüzde 15'lik bir çözülme yaratabileceğini hesaplıyor. Bankalar 28 Ağustos'ta hesaplama dönemi başlayacak olmasına rağmen bu hafta başında TL vadeli mevduat faizlerinde hareketliliğe başladı ve bazı bankalarda yüzde 33 TL mevduat faizi seviyeleri görüldü. TL mevduat faizleri haziran Para Politikası Kurulu kararı öncesinde yüzde 45-48'e kadar çıkmış, atılan adımlar sonrası yüzde 25'e kadar gerilemişti.

■ Mevduatın yüzde 36,25'i vadesiz

BDDK verilerine göre haziran sonu itibariyle toplam mevduatın yüzde 36,25'i vadesiz mevduatta. 1 aya kadar vadeli mevduatın toplam mevduat içindeki oranı yüzde 14,34 olurken en çok tercih edilen 3 aya kadar vadeli mevduatın oranı da yüzde 27,32 seviyesinde. 3-6 ay vadeli mevduatın oranı yüzde 15,04, 6-12 ay vadeli mevduatın oranı yüzde 3 ve 1 yıl üzeri mevduatın oranı ise yüzde 4,05 seviyesinde. Bu veriler

ışığında vadesiz mevduatta parasını tutan büyük bir çoğunluğun olması nedeniyle bazı sektör uzmanları ikili faizin uygulanmasının mümkün olduğunu savunuyor.

■ KKM'nin yüzde 70'i döviz dönüşlü

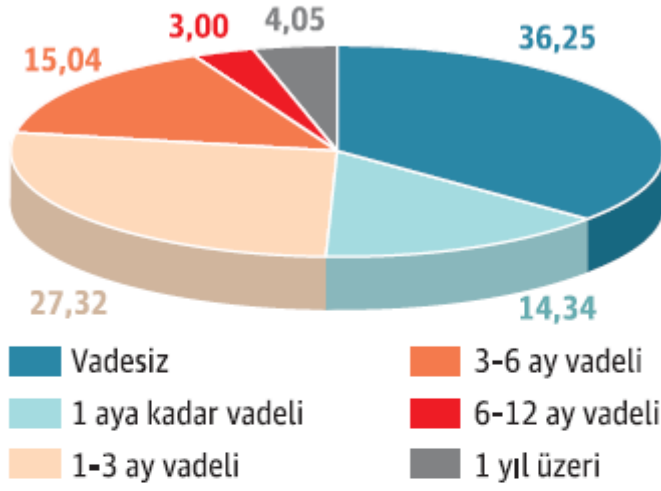
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre sektörde kur korumalı mevduatın toplam mevduattaki oranı yüzde 26 seviyesinde. Bankacılık sektörü kaynaklarının yaptığı ve YUVAM hesabının da dahil edildiği hesaplamalara göre toplam KKM hesaplarının yaklaşık yüzde 70'i ise döviz dönüşlü KKM hesaplarından oluşuyor. Bazı bankalarda döviz dönüşlü KKM hesaplarının oranı yüzde 80'i de aşıyor. Döviz dönüşlü KKM hesapları daha büyük bir oranda olduğu için sektörün de ilk adım olarak mobil uygulamalardan döviz dönüşlü KKM hesabı açılmasını kaldırması sektöre göre oldukça mantıklı.

2023/2 Bankacılık verileri (binTL)

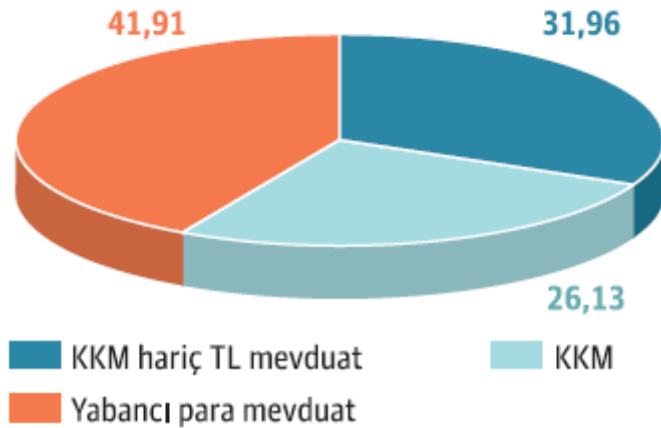
Banka	Toplam KKM	Toplam Mevduat	KKM oranı (%)	DD/KKM oranı (%)	KKM artış (%)
Ziraat Bankası	420.502.370	2.507.734.575	16,8	70,2	5,9
Halkbank	336.468.530	1.562.638.567	21,5		6,4
Vakıfbank	203.937.617	1.419.647.929	14,5	50,7	3,3
Garanti	347.964.275	1.400.779.398	24,8	73,4	0,6
İş Bankası	249.269.123	1.294.457.248	19,3		7,4
Akbank	237.930.337	1.005.969.599	23,7		8,3
Yapı Kredi	253.363.099	955.908.828	26,5		5,4
Denizbank	174.705.304	578.723.599	30,2		5
Finansbank	167.829.514	518.371.043	32,4	83	6,9
Kuveyttürk	118.267.730	397.316.785	29,8	58,9	-1,1
Ziraat Katılım	62.630.647	256.681.585	24,4	63,8	2,7
TEB	46.927.034	234.660.674	20		4,2
Vakıf Katılım	52.142.592	162.492.762	32,1	64,1	5,4
Albaraka Türk	48.766.556	137.633.293	35,4		3,7
HSBC	41.708.820	105.845.037	39,4		8,2
Emlak Katılım	19.120.451	99.945.558	19,1	65,6	1,9
ING Bank	24.840.497	93.804.451	26,5		3,3
Odea Bank	27.248.209	56.754.250	48		12,1
Fibabank	16.956.517	56.343.367	30,1	73,8	10,2
Şekerbank	13.150.798	50.538.474	26		4,7
Toplam	2.863.730.020	12.887.246.982	22,2	68,3	5,3

Kaynak: X'de (Twitter) 507 adını kullanan hesap, bilanço verilerinden hesaplanmıştır, KKM'lere YUVAM hesabı da dahildir.

Bankalarda toplam mevduatın vade yapısı (%)

Bankalarda mevduatın dağılımı (%)

Kaynak: BDDK

Memur ve emeklisine zam görüşmelerinde uzlaşma sağlanamadı

Memur ve memur emeklilerine zam pazarlığı, uzlaşmazlıkla sona erdi. Taraflar masadan kalktı. Kamu İşveren Heyeti ile Memur-Sen, memur ve memur emeklilerinin 2024 ve 2025'teki zam oranında uzlaşamazken, taraflar 11 hizmet kolunun tamamında anlaşma sağladı.

Memur ve memur emeklisini ilgilendiren 7. Dönem Kamu Toplu Sözleşmesi görüşmelerinde 1 Ağustos'ta başlayan müzakere süreci sona erdi.

Müzakerelerin ardından, Kamu İşveren Heyeti ile Memur-Sen, memur ve memur emeklilerinin genelini ilgilendiren zam oranında anlaşamazken, 11 hizmet kolunda Kamu İşveren Heyeti ile yetkili sendikalar arasında uzlaşma sağlandı.

Memur-Sen Genel Başkanı Ali Yalçın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında dün saat 20.30'da başlayıp, bugün saat 03.40'da sona eren görüşmelerin ardından, basın mensuplarına açıklamalarda bulundu.

Yalçın, 7. Dönem Kamu Toplu Sözleşmesinin sonuçlandığını belirterek, şöyle konuştu:

"Oransal kısımda mutabakat sağlayamadık. Oransal kısım hakeme gidecek ve tahkim süreci başlayacak ama genel toplu sözleşmeye ilişkin oransal zammın dışındaki kısımlarda önemli başlıklarda kazanımlar olduğu gibi 11 hizmet kolunda mutabakatla toplu sözleşme sonuçlandı."

"4688 Sayılı Yasa yeniden düzenlenecek"

Sözleşmede, 11 hizmet kolunda ilave kazanımlardan oluşan 128 yeni ve revize maddenin bulunduğunu vurgulayan Yalçın, şunları kaydetti:

"291 hizmet kolu, 50 tane de genel olmak üzere toplam 341 maddenin olduğu bir kazanım skalası toplu sözleşmemizin sonucu. En önemli çözüm merkezi, toplu sözleşme masası. Uzun süredir emek veriyoruz, geceli gündüzlü çalışıyoruz, şu an saat gecenin 4'üne yaklaşmakta ve ancak içeriden çıkabildik ve imzalar ancak atılabildi. Bu da şunu gösteriyor; memur toplu sözleşmesinde 4688 Sayılı Yasanın değişme zarureti bir kez daha işaret ediyor. Bu konuda da bir madde imzaladık. Memur toplu sözleşmesiyle ilgili 4688 Sayılı Yasayı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının himayesinde düzenlemek için bir çerçeve oluşturmaya çalışacağız. Bu da çok kıymetli bir adım olacak."

"3600 ek gösterge konusu beraber çalışılacak"

Toplu sözleşmede birçok ünvandaki çalışanların gözetildiği başlıkların olduğunu belirten Yalçın, şöyle devam etti:

"3600 ek gösterge konusu beraber çalışılacak ve uygun bir zamanda hükümete teslim edilecek. Bu açıdan bu toplu sözleşmede masaya gelirken birçok maddeyle gelmiştik ve bunlar revize edilerek daha sonra 960 maddede tasnif edilmişti. Masadan çözüm üretelim diye olağanüstü gayret gösterdik. Hizmet kolu bazında çok önemli adımların atıldığını görüyoruz. Ülkemizin şartlarını dikkate alarak, ülkemizin şartları nispetinde olumlu yaklaşılacak maddeler oldu. Şüphesiz daha fazla kazanım üretmek için elimizden gelen gayreti yine göstermeye devam edeceğiz."

10 günde KDV iadesi sözü heyecan yarattı

Ortalama 40-45 günü bulan iade süresinin 10 güne düşürülmesinin çok önemli olduğunu belirten uzmanlar Maliye'nin incelenme süresinin de önemli olduğunu altını çizdiler.

HÜSEYİN GÖKÇE

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in geçtiğimiz hafta yapılan TOBB Ekonomi Şurası'nda KDV iadelerinin 10 günle sınırlandırılacağına yönelik taahhüdü reel sektörde heyecan yarattı. 2019 yılında KDV Uygulama Genel Tebliği'nde değişiklik yapılarak ihracat kaynaklı oluşan KDV alacaklarının yüzde 50'sinin 10 günde ödenmesine yönelik düzenleme yapılmıştı. Şimdi diğer KDV alacaklarının da aynı şekilde erken ödenmesine ilişkin düzenleme bekleniyor.

Hazırlıklara ilişkin EKONOMİ'nin sorularını cevaplandıran uzmanlar, bugün ortalama 40-45 günü bulan iade sürecinin 10 güne düşürülmesinin, reel sektör açısından çok önemli olduğunu bildirdiler. Mevcut sistemin biraz daha etkinleştirilmesiyle sürecin kısalabileceğini değerlendiren uzmanlar, iade sürecinde vergi daireleri arasındaki farklılıkların da giderilmesi gerektiğini vurguladılar.

“Sistem daha aktif kullanılırsa süreç kısalır”

Güncel Grup Kurucu Ortağı YMM Yılmaz Sezer, finansmana ulaşımın güçleştiği dönemde firmaların kendilerine ait kaynaklara kısa zamanda ulaşmalarının özel önem taşıdığını söyledi.

Bu noktada KDV gibi finansman yükü oluşturan alacakların tahsiline ilişkin süreçteki uzamanın işletmelerin canlarını yaktığının altını çizen Sezer, “Oysa şimdi olduğu gibi bazı dönemlerde Maliye Bakanlığı KDV iadeleri konusunda frene basabilmektedir” dedi.

KDV iadesi konusunda bir standart bulunmadığını ve her vergi dairesinin farklı bir uygulama yaptığını ifade eden Yılmaz Sezer, ihracat kaynaklı KDV iade süreçlerinde yüzde 50'nin 10 iş günü içinde ödenmesine rağmen diğer KDV iadelerinde vergi dairesi bazında farklı uygulamalar kaynaklı sürecin uzadığını aktardı.

Buna karşılık e-fatura, e-defter, e-beyan gibi uygulamalarla iade prosedürlerini en aza indirmenin gelir idaresinin elinde olduğuna değinen Sezer, “İstenilmesi ve bu uygulamaların aktif halde kullanılması ile hem süreç kısılacak, hem risk daha azalmamış olacak, hem personelin verimliliği artacak, hem de sistem rahatlatılacaktır. Bu tamamen mevcut sistemin daha aktif kullanılması ile gerçekleşecek bir uygulamadır” diye konuştu.

Sezer, gerek gelir idaresinin teknolojik altyapısı ve insan kaynağının gerekse meslek mensuplarının bilgi düzeyinin mevcut koşullarda bile iade sürecini kısaltacak düzeyde olduğunu bildirdi.

“Maliye tahsil ettiğinden fazla KDV iade etmiş”

Şirketlerin en önemli üç sorunu arasında ilk sırada yüksek enflasyon, ikinci sırada ise finansmana erişimin geldiğini belirten E. Gelir İdaresi Strateji Başkanı Nazmi Karyağdı, kaynak temininde sıkıntı yaşayan işletmelerin iade alacaklarının tahsilinin önemine işaret etti.

Gelir İdaresi'nin 2010 yılından bu yana KDV iadelerini hızlandırmak için önemli adımlar attığını hatırlatan Karyağdı, geçen yıl 107 bin 120 mükellefin iade aldığını söyledi. Bu yıl Ocak-Haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre KDV iadesinin yüzde 81.3 artarak 220.1 milyar liraya çıktığı bilgisini veren Nazmi Karyağdı, “Aynı dönemde vergi dairelerinin tahsil ettiği dahilde KDV tutarı ise %69 oranında artarak 125 milyar 937 milyon TL olarak gerçekleşmiş. Yani İdare altı ayda dahilde tahsil ettiği KDV'den fazlasını iade etmiş” diye konuştu.

Bu noktada vergi dairelerinin etkin çalıştığını ifade eden Karyağdı, “Oradaki yönetici ve çalışanların hakkını teslim etmek gerek. Hem teknolojik altyapı hem de insan gücü olarak gereken azami gayretin gösterildiği ve iade sürelerinin kısaldığı bir gerçek. Ancak iş dünyası ise içinde bulunduğu finansman sıkıntısı nedeniyle her cephede kaynak arayışını sürdürüyor. Doğal olarak da Maliye de bu kaynaklar arasında olmak durumunda” değerlendirmesinde bulundu.

“10 güne indirilmesi devrim olur”

Gazetemiz yazarlarından YMM Abdullah Tolu, KDV iadesinin krediye erişimde sıkıntı yaşanan dönemde işletmeler için can simidi haline geldiğini bildirdi.

Benzer durumun pandemi sürecinde de yaşandığını ve birçok şirketin erken sürede KDV iadesi aldığını hatırlatan Tolu, “Maliye’nin üstün çabası ile çoğu şirket erken bir sürede KDV iadesini aldı ve zor duruma düşmekten kurtuldu. KDV iadesinin yapılma süresi mükelleflerin durumu ve iade tutarına göre farklılık göstermekle birlikte ortalama 40-45 gün” dedi.

Ayrıca 5-10 günde yapılma zorunluluğu olan iadelerin de bulunduğunu ve bunların da başarıyla uygulandığını kaydeden Abdullah Tolu, “KDV iadelerinde sürecinin 10 güne indirilmesi devrim olur. Aslında KDV iadesini geciktiren iki şey var, birisi karşıt inceleme, diğeri ise özel esaslar kapsamındaki mükelleflerden yapılan alımlar. Bu iki sorun çözümlendiği takdirde KDV iadelerinin yapılma süresi kısalır ve süreç daha da hızlanır” şeklinde konuştu.

İhracat kaynaklı iadeler 10 günde yapılıyor

Öte yandan 2019 yılında KDV Genel Uygulama Tebliği’nde (Seri no:24) yapılan değişiklikle ihracat kaynaklı oluşan KDV alacaklarının 10 iş günü içinde ödenmesi hükme bağlanmıştı. Tebliğ uyarınca taleplerin yüzde 50’si ön kontrol raporunun oluşturulmasının ardından 10 iş gününde iade edilirken, kalan kısmı YMM raporuna ilişkin kontrollerin ardından ödeniyor. Bunlar yararlanmak için ise mükelleflerin en az 24 ay KDV beyannamesi vermiş olması şartı aranıyor.

Bazı mükellefler başvuruda bile bulunmuyor

Öte yandan kaynaklar, KDV iade taleplerinde yapılan incelemeler yüzünden, piyasada defolu olarak nitelendirilebilecek firmaların iadeye başvurmadığını söylediler. Kaynaklara göre belge düzenini tam olarak oturmayan firmaların incelenme yerine KDV yüküne katlanmayı tercih ettiklerini vurguladılar.

Ezine Peyniri uluslararası arenaya çıkıyor

Ali Ekber YILDIRIM

23 Ağustos 2023 Çarşamba

Türkiye, peynir çeşitliliği bakımından dünyanın sayılı ülkelerden biridir. Aynı zamanda sahip olduğu bu zengin potansiyeli değerlendiremeyen ülkelerden de biridir.

Peynir konusunda bilgisine, çabasına saygı duyduğum İlhan Koçulu, Türkiye'nin peynirdeki zenginliğini ve içler acısı durumunu şu sözlerle ifade ediyor: "Türkiye, Anadolu bir peynir cenneti. Hayvan ırklarının ilk Anadolu'da ıslah edildiği, peynirin de anayurdu Anadolu olarak bilinir. Bugün dünya peynir pazarı 114 milyar dolar, Türkiye'nin payı sadece 175 milyon dolar. Bu bize yakışmıyor. Anadolu'nun zenginliğini yansıtmıyor. Uluslararası pazardaki peynirlerin yüzde 60'ından fazlası geleneksel yöntemlerle üretilen peynirlerdir. Biz neden peynirlerimizi dünya pazarına aktaramıyoruz?"

Geleneksel peynir üretiminde mikro klima, laktasyon dönemi, hayvan ırkı çok önemli. Bunların hepsinin birleştiricisi kültürdür. Yani bir peyniri kültürü, hikâyesi ile birlikte değerlendirmek, yaşatmak, tüketiciye sunmak çok önemlidir."

AB coğrafi işaret tescilli ilk peynir olacak

Yeni Tarım Düzeni kitabımda da yer verdiğim İlhan Koçulu'nun ülke peynirciliği ile ilgili bu değerlendirmesi anlayana çok şey söylüyor. Ezine Peyniri için Avrupa Birliği'nden coğrafi işaret tescili alınmasına ilişkin sevindirici haberi alınca aklıma ilk olarak bu değerlendirme geldi.

Türkiye'deki 200 çeşit peynirden sadece bir tanesi olan Ezine Peyniri geleneksel bir peynir çeşidimiz. Adını, Çanakkale'nin Ezine ilçesinden alır. Kazdağları'nın mikro klimasında belli bir laktasyon döneminde ve sadece belli hayvan ırklarının sütünden elde ediliyor.

Ezine Peynirini ve Mandıraclarını Koruma Geliştirme ve Tanıtma Derneği, 5 Ocak 2023 tarihinde Ezine Peyniri'ne Avrupa Birliği coğrafi işaret tescili almak için

başvurdu. Başvuru, gerekli incelemeler yapıldıktan sonra 16 Ağustos 2023 tarihli Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayınlanarak 3 ay süreyle askıya çıkarıldı. Bu 3 ay boyunca itiraz olmazsa Ezine Peyniri Avrupa Birliği coğrafi işaret tescilli almış olacak. Bu tescili alır ise, Türkiye'nin Avrupa Birliği coğrafi işaret tescilli ilk peyniri olacak.

Bu süreçte elbette birçok kişinin emeği, desteği var. Ancak, coğrafi işaret konusunda deyim yerindeyse bir ömür çaba gösteren Prof. Dr. Yavuz Tekelioğlu'nun çabasını ayrıca alkışlamak gerekir.

Ali Öztürk başkanlığındaki Ezine Peynirini ve Mandıracılarını Koruma Geliştirme ve Tanıtma Derneği, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Ezine Belediyesi, Çanakkale Ticaret Borsası, Çanakkale Ticaret ve Sanayi Odası, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve yerel yöneticilerin çabaları olmasa bu noktaya gelinmezdi.

Asıl büyük emek ve çaba ise bütün zorluklara rağmen hayvancılığı sürdüren, süt üreten, peynir üreten çiftçiler, üreticilerdir.

Koyun, keçi ve inek sütü karışımından elde ediliyor
Bugün piyasada pek çok peynir Ezine diye satılsa da Ezine Peyniri'nin kendine has özellikleri var. Coğrafi işaret ile bu özelliğinin korunması gerekiyor.

Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde askıya çıkarılan başvuruda da belirtildiği gibi:
"Ezine Peyniri; koyun, keçi ve inek sütü karışımından üretilen ve salamurada en az 8 ay olgunlaştırılan kremi beyaz bir peynirdir. Mevsimine göre yüzde 35-45 oranında koyun sütü, minimum yüzde 40 oranında keçi sütü ve maksimum yüzde 25 oranında inek sütü ile karıştırılır."

Her hayvan ırkının sütünden Ezine Peyniri olmaz. Ezine Peyniri üretiminde kullanılan süt, bölgede yetiştirilen Tahirova, Sakız, Dağlıç ve Sakız+Dağlıç koyunları, Holstein cinsi inekler ve Karakeçi keçilerinden sağlanmaktadır.

Özellikle mart ayından Temmuz ayına kadar olan sezonda toplanan sütler Ezine Peyniri yapımında kullanılmaktadır.

Ezine Peyniri'nin hammaddesi olan süt inekleri, koyun ve keçiler sadece coğrafi bölgeden temin edilen yemlerle beslenir. İlkbahar ve yaz aylarında hayvanlar meralarda ve istisnai olarak kapalı alanlarda beslenirler. Kış aylarında ise coğrafi bölgede bulunan meralardan toplanan samanlarla beslenirler. Bu hayvanlara verilen yem konsantre hayvan yemi içermez. Yıllık minimum ortalama otlatma mevsimi 8 aydır. Sütün kalitesi, mandıracılık için serbest dolaşan otlatma yönteminin ve ayrıca bölgede bulunan yemin bolluğu ve kalitesinin bir sonucudur.

Kazdağları ile Ege Denizi arasındaki coğrafyada üretilir
Avrupa Birliği'nin Resmi Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre Ezine Peyniri'nin coğrafi olarak üretim bölgesi şöyle tanımlanıyor: Çanakkale İli, Ezine, Bayramiç ve Ayvacık

ilçelerinde; Şerbetli, Etili, Alatliburun, Küçüklü, Alibeyköy ve Çan ilçesine bağlı Söğütalan köyleri ile Merkez ilçeye bağlı Karacaören, Kurşunlu, Şerbetli ve Kirazlı köyleri.

Bu coğrafi bölgenin önemli özellikleri ise şöyle sıralanıyor: “Bölge, Akdeniz ve Karadeniz iklimleri arasındaki geçiş özelliklerini yansıtmaktadır. Ayrıca kış aylarında daha düşük ortalama sıcaklıklara sahiptir. Minimum sıcaklık -4,2 °C ile Şubat ayında, maksimum sıcaklık +35,8 ile Ağustos ayındadır. Yıllık ortalama sıcaklık 14,7, ortalama nem ise %72,6'dır. Bölgeyi diğer ortamlardan ayıran bir diğer özellik ise yılın büyük bir bölümünde şiddetli rüzgârlar olmasıdır.

Bölgede yıllık hakim rüzgar yönü kuzeydir. En yaygın rüzgârlar kuzeydoğu, kuzey, güneybatı ve güneydir. Yıllık ortalama yağış miktarı 662,8 m³ ile 854,9 m³ arasındadır. Yaz aylarında yağışlar düşüktür. Yağışların en fazla olduğu aylar ise Aralık, Ocak ve Şubat aylarıdır. Karla kaplı gün sayısı en fazla 8 gün civarındadır.

Bu iklim koşulları, doğal otlatma için çeşitli çiçeklere izin verir ve sınırlı kar örtüsü günleri, süt hayvanlarının meralarda yıllık uzun süreli otlamasına izin verir. Coğrafi bölgeye yerleştirilen üç ilçe, Kaz Dağları ile Ege Denizi arasında yer almaktadır. Bölgede koyun ve keçi yetiştiriciliği yaygındır. Kaz Dağları'nın eteklerinde tarıma uygun olmayan arazilerde özellikle bahar aylarında çok çeşitli bitkiler yetişir. Kaz Dağları, bölgeye yüksek yağış ve zengin bitki örtüsü ile bol oksijen sağlar. Yöreyle özgü, hayvanlar tarafından tüketilen yüzlerce aromatik bitki, sütün tat ve aromasını doğrudan etkilediğinden, özellikleri peynire eşsiz bir tat ve aroma profili verir. Özellikle Mart-Temmuz aylarında toplanan süt Ezine Peyniri üretiminde kullanılmaktadır.

Zengin bitki örtüsünün etkisi

Coğrafi olarak Akdeniz ve Karadeniz iklimleri arasında geçiş yapan Kaz Dağları'nın iklimi yarı nemli ve yağışlıdır. Bu nemli koşullar ve hatalı topoğrafya, Kaz Dağları'nda sağlam bir orman örtüsüne ve zengin bitki örtüsüne neden olmuştur. Flora başta tatlı mercanköşk, yabancı mercanköşk, adaçayı, nane, melisa ve kekik olmak üzere yüzlerce aromatik bitkiden oluşur. Flora başta tatlı mercanköşk (*Origanum majorana* L.), yabancı mercanköşk (*Origanum vulgare*), adaçayı (*Salvia officinalis* L.), kekik (*Thymus vulgaris* L.), yaban nanesi (*Mentha longifolia* L.), melisa (*Melissa officinalis* L.) başta olmak üzere yüzlerce aromatik bitkiden oluşmaktadır. Bu bitkilerle beslenen hayvanlardan toplanan süttten üretilen peynir, "tereyağlı" ve "tatlı" bir tada sahiptir.

Üretimde deniz tuzu kullanılıyor

Ezine Peyniri üretiminde deniz tuzu kullanılmaktadır. Kolay çözünen deniz tuzu kullanımı peynirin erimesini ve kırılmasını engeller ve peynirin olgunlaşma sürecinde içindeki su içeriğini kolayca dışarı atmasını sağlar.

Diğer peynirlerden farkı

Ezine Peyniri beyaz - açık sarı renkte olup, orta sertlikte ve kırılmaz tekstüre sahiptir. Peynir boyunca küçük delikler içerir. “Ezine Peyniri”, “pişmiş süt” (ısıl işlem katkısı ile) “kremsi” (süt bileşimindeki süt yağından kaynaklanan) aromaya sahiptir. Üretimde kullanılan koyun, keçi ve inek sütlerinin tat ve aroma özellikleri ürüne katılarak peynirin tat ve aromasını etkilemektedir. Ezine Peynir salamurada en az 8 ay dinlendirilir. Bu işlem peynire tipik rengini, dokusunu ve tadını verir. Sütün bileşimindeki protein, yağ ve laktozun olgunlaşması sırasında meydana gelen enzimatik, kimyasal ve mikrobiyal reaksiyonlar peynirde karakteristik ekşi ve tatlı tatlara neden olurken; küçük delikler var ve peynir kabuksuz kalıyor.

Coğrafi bölge ile ürün kalitesi arasındaki nedensel bağlantı

1- Akdeniz ve Karadeniz iklimleri arasında geçiş iklimine sahip, yarı nemli, yağışlı ve rüzgarlı bir bölgede geleneksel hayvancılık uygulamaları yapılmaktadır; Bölgede sanayileşmenin getirdiği olumsuz çevre koşullarından arınmış olan Kaz Dağları, bölgeye bol oksijenin yanı sıra bol yağış ve zengin bitki örtüsü sağlamaktadır.

2- Belirlenen alanda, bölgenin jeolojik özelliklerine en uygun şekilde, hayvan yetiştiricileri tarafından koyun ve keçi otlatmak için her mevsim kullanılan aromatik bitkilerin yerel popülasyonları açısından zengin doğal otlaklar vardır; bölgenin iklimsel özellikleri ve kendine özgü bitki örtüsü, belirli bir kalitede süt üretimine katkıda bulunur ve böylece 'Ezine Peyniri'ne benzersiz nitelikler ve hoş bir organoleptik karakter verir.

3- Üretim sırasında kullanılan özel yöntemler: Üretimde üç çeşit süt (keçi, koyun ve inek sütü) kullanılması;

4- Hayvansal kaynaklı dabomasum mayası kullanılması

5- Salamurada olgunlaştırma, yağlı olgunlaşma süresi en az 8 ay

6- Yalnızca deniz tuzu kullanılması

“Ezine İnek Peyniri” diye bir peynir yok

Büyük bölümünü Avrupa Birliği Resmi Gazetesi’ndeki başvuru ilanından yazdığımız yukarıdaki satırlardan da anlaşılacağı üzere Ezine Peyniri’nde 3 farklı süt kullanılıyor. Koyun, keçi ve inek. Koyun sütünün yüzde 35-45 oranında, keçi sütünün minimum yüzde 40 ve inek sütünün de maksimum yani en fazla yüzde 25 kullanılması gerekiyor.

Markette veya mandıradan Ezine Peyniri istediğinizde genellikle “İnek mi?”, “Koyun mu?” diye soruluyor. Ezine İnek Peyniri veya Ezine Koyun Peyniri diye bir peynir olamaz. Ezine Peyniri 3 sütün karışımından elde ediliyor.

Ayrıca koyun sütünün kullanılması nedeniyle Ezine Peyniri mevsimsel olarak üretilen bir peynir. Ama 12 ay Ezine üreten ve satanlar var. Ezine'nin olgunlaşması için mutlaka 8 ay dinlendirilmesi gerekiyor. Bütün bu özelliklere ne kadar dikkat ediliyor?

Tüketicilere "Ezine Peyniri" adı altında neler satılıyor neler?

Coğrafi işaret tescilinin asıl amacı da bu sahtekârlıkları önlemektir. Yukarıda da sıraladığımız özellikleri ile Ezine Peyniri çok değerli bir peynir. Başta üreticiler olmak üzere herkesin bu değerli ürüne sahip çıkması ile coğrafi işaretin bir anlamı olur. Aksi takdirde tescil belgesini alır duvara süs olarak asarsınız.

Özetle, Ezine Peyniri Türkiye'nin çok önemli zenginliklerinden birisidir. Avrupa Birliği'nden coğrafi işaret tescili alacak olması elbette çok önemli. Diğer peynir çeşitleri için de bir yol açmış olur. İtalya, Fransa, İspanya, Hollanda, Yunanistan başta olmak üzere Avrupa'da coğrafi işaretli birçok peynir var. Bu peynirler koruma altında ve üreticisi bu özelliği nedeniyle daha çok para kazanıyor. Katma değer yaratıyor. O peynir çeşitlerini kültürüyle birlikte geleceğe taşıyor.

Türkiye'nin AB'den coğrafi işaret alan ürünleri

- 1- Antep Baklavası
- 2- Aydın İnciri
- 3- Aydın Kestanesi
- 4- Bayramiç Beyazı
- 5- Malatya Kayısı
- 6- Milas Zeytinyağı
- 7- Taşköprü Sarımsağı
- 8- Giresun Tombul Fındığı
- 9- Antakya Künefesi
- 10- Suruç Narı
- 11- Çağlayancerit Cevizi (Kahramanmaraş)
- 12- Gemlik Zeytini
- 13- Edremit Zeytinyağı

Tescil için askıya çıkarılan ürünler

- 1- Ezine Peyniri
- 2- Maraş Tarhanası
- 3- Edremit Körfezi Yeşil Çizik Zeytini

Yatırım sermayesi Marmara'dan Akdeniz'e kayıyor

Naki BAKIR

23 Ağustos 2023 Çarşamba

Marmara, bu yıl ilk yarıda 148,5 milyar lira teşvikli yatırımlardan en büyük payı almaya devam ederken, geçen yıla göre yüzde 134,5 artışla 116 milyar liraya ulaşan yatırımı ile Akdeniz, aradaki farkı daralttı.

Teşvik belgesine bağlanan yatırımların tutarı bu yılın ilk yarısında 500 milyar lirayı aşarken, hızlı artış kaydeden Akdeniz bölgesi, en çok yatırım çeken Marmara ile aradaki farkı önemli ölçüde kapadı.

Alınan teşvik belgesi, yapılacak yatırımın tutarı ve yaratılacak istihdama göre ilk on il (Ocak-Haziran 2023)								
Belge (Yatırım sayısı)	Pay (%)	Yatırım Tutarı (Milyon TL)	Pay (%)	Yaratılacak İstihdam	Pay (%)			
İstanbul	856	10,5	İstanbul	44.065,9	8,4	İstanbul	14.623	8,1
İzmir	562	6,9	Hatay	37.911,9	7,2	Diyarbakır	11.487	6,4
Ankara	559	6,8	Adana	28.966,8	5,5	İzmir	8.975	5,0
Bursa	544	6,7	Gaziantep	28.947,1	5,5	Bursa	8.952	5,0
Konya	364	4,5	Ankara	25.898,1	4,9	Malatya	8.122	4,5
Kocaeli	313	3,8	Bursa	24.631,1	4,7	Ankara	7.843	4,4
Gaziantep	245	3,0	İzmir	20.825,7	4,0	Kocaeli	6.077	3,4
Antalya	245	3,0	Yalova	16.759,7	3,2	Batman	5.876	3,3
Diyarbakır	195	2,4	Sakarya	15.971,5	3,0	Mardin	5.332	3,0
Şanlıurfa	184	2,3	Antalya	15.197,6	2,9	Şanlıurfa	4.942	2,8
10 İl	4.067	49,8	10 İl	259.175,3	49,4	10 İl	82.229	45,8
71 İl	4.056	49,7	71 İl	229.497	43,7	71 İl	95.801	53,4
Çok illi yat.	43	0,5	Çok illi yat.	36.259,8	6,9	Çok illi yat.	1.405	0,8
TÜRKİYE	8.166	100,0	TÜRKİYE	524.932,0	100,0	TÜRKİYE	179.435	100,0

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın verilerine göre bu yıl ocak-haziran döneminde alınan teşvik belgesi sayısı geçen yılın eş dönemine göre yüzde 48,3 artarak 8 bin 166 adet, belgeler kapsamında gerçekleştirilecek yatırımların tutarı yüzde 62,8 artışla 524,9 milyar lira ve istihdam yaratılacak kişi sayısı da yüzde 11,5 artışla 179 bin 435 oldu.

İstanbul, Kocaeli, Yalova, Sakarya gibi büyük sanayi yatırımlarının adresi olan Marmara, altı ayda toplam 148,5 milyar liralık tutarla en çok yatırım çeken bölge olmayı sürdürdü.

Teşvikli yatırımların bölgesel dağılımı (Ocak-Haz.; Milyon TL)					
	2022	Pay, %	2023	Pay, %	Değ., %
Marmara	118.389,4	36,7	148.454,4	28,3	25,4
Akdeniz	49.454,9	15,3	115.962,6	22,1	134,5
İç Anadolu	38.535,1	11,9	80.225,5	15,3	108,2
Ege	57.825,2	17,9	59.199,8	11,3	2,4
G. Doğu	21.301,1	6,6	48.074,8	9,2	125,7
Karadeniz	21.892,8	6,8	26.305,4	5,0	20,2
Doğu Anadolu	10.689,3	3,3	10.449,8	2,0	-2,2
Muhtelif	4.422,2	1,4	36.259,8	6,9	719,9
TÜRKİYE	322.510,1	100,0	524.932,0	100,0	62,8

Ancak Marmara'ya yönelik yatırımlar geçen yılın eş dönemine göre yüzde 25,4'le genel büyümenin ve enflasyonun altında bir artış kaydetti. Böylece; geçen yıl ilk altı ayda teşviğe bağlanan toplam yatırım tutarında Marmara'nın yüzde 36,7 olan payı, bu yıl aynı dönemde yüzde 28,3'e geriledi.

Akdeniz'de yüzde 135 artış

Muhtelif bölgeli yatırımlar hariç bölge bazında en çok artış Akdeniz'de yaşandı. Adana, Mersin, Kahramanmaraş gibi ekonomisi ve yatırım ivmesi büyük illerin yer aldığı bu bölgeye yönelik toplam yatırım tutarı geçen yıla göre yüzde 134,5 artışla 116 milyar liraya ulaştı.

Geçen yıl ilk yarıda toplam yatırım hacminde yüzde 15,3 olan payı bu yıl yüzde 22,1'e yükselen bölge, Marmara ile aradaki farkı büyük oranda kapayarak en çok yatırım çeken ikinci bölge oldu. Altı ayda İç Anadolu'ya yönelik 80,2 milyar, Ege'ye

yönelik 59,2 milyar, Güneydoğu'ya yönelik 48,1 milyar liralık yatırım teşviğe bağlandı. Karadeniz'de 26,3 milyar liralık yatırım için teşvik alınırken, Doğu Anadolu'ya yönelik yatırımlar 10,4 milyarda kaldı.

Doğu Anadolu'ya yatırım azaldı

Geçen yılın aynı dönemine göre Güneydoğu yatırımlarındaki yüzde 125,7'lik artış dikkati çekti. Bölgede yer alan önemli sanayi kenti Gaziantep'in deprem sonrası yatırım hamlesi bunda etkili oldu. İç Anadolu yatırımları da geçen yıla göre yüzde 108,2 ile hızlı bir artış gösterirken, artış Karadeniz yatırımlarında yüzde 20,2, Ege'de sadece yüzde 2,4'de kaldı.

Doğu Anadolu'ya yönelik yatırım tutarı ise yüzde 2,2 oranında azaldı. İlk altı aylık dönemlere göre toplam yatırım hacminde İç Anadolu'nun payı yüzde 11,9'dan yüzde 15,3'e, Güneydoğu'nun payı yüzde 6,6'dan yüzde 9,2'ye yükselirken, Ege'nin payı yüzde 17,9'dan yüzde 11,3'e, Karadeniz'in payı yüzde 6,8'den yüzde 5'e, Doğu Anadolu'nun payı yüzde 3,3'ten yüzde 2'ye geriledi.

İstanbul hâlâ en çok yatırım çeken il

Türkiye'nin nüfusça en kalabalık, en fazla göç alan ve beklenen büyük depremin tehdidi altındaki ili İstanbul, altı ayda teşvik belgesi sayısında 856 adet, yatırım tutarında 44,1 milyar, istihdamda da 14 bin 623 kişi ile en büyük payı aldı.

İstanbul, bu dönemdeki teşvik belgesi sayısında yüzde 10,5, yatırım tutarında yüzde 8,4 ve istihdamda yüzde 8,1 payla birinci oldu. Teşvik kapsamına alınan yatırım sayısını gösteren belge adedinde İstanbul'u 562 adetle İzmir, 559 adetle Ankara, 544'le Bursa, 364'le Konya, 313'le Kocaeli, 245'le Gaziantep, 245'le Antalya, 195'le Diyarbakır ve 184 adetle Şanlıurfa izledi.

Yatırım tutarında ise İstanbul'un ardından 37,9 milyar lira ile Hatay, 29 milyar lira ile Adana, 28,9 milyar lira ile Gaziantep, 25,9 milyarlık Ankara, 24,6 milyarlık Bursa, 20,8 milyarlık İzmir, 16,8 milyarlık Yalova, 16 milyarlık Sakarya, 15,2 milyarlık Antalya geldi. İlk yarıda düzenlenen teşvik belgelerinin 4 bin 67 ile yüzde 49,8 ve gerçekleştirilecek yatırım tutarının da 259,2 milyar lira ile yüzde 49,4'ü bu on ile yönelik bulunuyor.

Buna göre yatırımların yarısı on ile giderken, çok illi yatırımlar hariç, diğer 71 il sözü konusu on ilden daha az yatırım alabiliyor. En az yatırım alan il ise toplamı 6 milyon lira olan 2 belge ile Hakkâri. Ayrıca Ardahan 2, Tunceli 3 Gümüşhane 4, Artvin 5, Bayburt 6, Iğdır 8, Kars ve Bartın 11, Karabük 12, Rize ve Ağrı 13 adetle en az teşvik belgesi alınan iller oldu.

İstihdamda Diyarbakır 2'nci

23.08.2023

Yaratılacak istihdamda ise İstanbul'un ardından 11 bin 487 kişi ve toplamda yüzde 6,4 payla Diyarbakır'ın geldi. Teşvik belgesi sayısında 9'uncu sırada yer alan, yatırım tutarında ise ilk ona giremeyen Diyarbakır'ın bu konumu, ile yönelik yatırımların az bütçe ile çok istihdam yaratan emek-yoğun nitelikte olması kaynaklı. Tarım sektörünün il ekonomisinde önemli bir yer tuttuğu İzmir, yatırım tutarında 7'nci olmasına rağmen yaratılacak istihdamda 8 bin 975 kişi ile üçüncü, benzer özelliklerdeki Bursa da 8 bin 952 kişi ile dördüncü sırada yer aldı. Bu illeri 8 bin 122 kişi ile Malatya, 7 bin 843 kişi ile Ankara izledi.

Türk tarımında karne zamanı, Çinli arılar çok çalışkan

Mine ATAMAN

23 Ağustos 2023 Çarşamba

Tarım sayımı yapılacak, tarım 22 yıl sonra ilk defa karne alacak; kaynaklar, yanlışlar, fırsatlardan oluşan devasa bir veri seli, SPK'dan gelen uzmanlar tarafından işlenecek.

Binlerce bilimsel çalışma, sahadan gelen devasa verilerle buluşup, Türk tarımının geleceğine “meta analiz” karar verecek. “Üretimde Planlı Dönem” sayımdan önce açıklanınca; “neye göre/ nasıl” sorusuna cevaben “tarım sayımının” gerekliliği ortaya çıktı. Maksat haşmetli olunca, tarıma dair her nevi çalışma müstesna.

Stratejik ürünlerin üretimdeki payı giderek azalıyor, küçük çiftçiler tahıl yerine “geliri yüksek” meyveciliğe yatırım yapıyor. Türk tarımı hiç havasında değil, can suyu buhar olup uçtu, güz ekimi “susuz yaz.” Panama kanalı kuraklığa takıldı. Ticaret yolları, tarım haritası değişiyor, yeni güç yolları kışkırtıcı.

Peter Frankopan'ın dediği gibi; “fikirler, hastalıklar, güç” yeniden ticaret yollarında taşınacak, hazır olun. Karadeniz Tahıl Koridoru için, Ukrayna ve Romanya “Seyrüsefer güvenliğini” arkasına alarak Tuna nehriindeki altyapıyı yeniden inşa etme konusunda anlaştı. Romanya'dan nakledilen aylık Ukrayna tahılı 2 milyondan 4 milyon tona çıkarıldı.

Rusya taze çıkardaşı Afrika'yı kati suretle aç bırakmaz. Putin'in Türkiye'ye “güvenlik ve Ukrayna'nın NATO üyeliğine verdiğimiz destek nedeniyle gelmek istememesi nedeniyle” ertelenen ziyaretinde olmasa da eylülde konu çözülecek, endişeye gerek yok.

Geçtiğimiz günlerde Tarım ve Orman Bakanlığı iklim değişikliğinin arıcılık üzerine etkilerini araştırmak için bir proje başlattı. Bakan İbrahim Yumaklı; “tarımsal üretimin geleceğini ve politikaları belirlerken risk faktörlerini dikkate aldıklarını” belirtiyor. 21 ilde 525 işletme incelenecek.

Arıcılığın geleceği iyileştirilecek. 2023 bal hedefi 100 bin ton üzerinde açıklansa da Karadeniz'deki zamansız yağmurlar nedeniyle dünyanın en değerli balı, Anzer balı yok denecek kadar az. Tülin Akyıldız, Hemşin'de arıcılık yapan gençlerden. "Bu yıl hasat çok kötü, "kovan, arı desteği yapılacağına" iklimle mücadele edin, OGM'nin yaptığı "bal ormanları projesini" destekleyin" diyerek yeknesak çözümlere değil sorunun köküne odaklanıyor.

Z kuşağının gözü pek, zihni berrak. 2017'de Muğla'da 15 bin ton bal üretilirken orman yangınları nedeniyle 2021'de 3 bin 800 tona geriledi. 2020'de de azalan koşnil popülasyonundan sebep üretim yüzde 58 düşmüştü. İklim değişikliği gezici arıcılık yapanların yol maliyetlerini artırıyor, bir arı ortalama 20 bin km seyahat ediyor.

Seyahat business olmasa da balın kg maliyeti 120 TL'yi geçti. Çin 9 milyon kovanda 472 bin ton bal üretirken Türkiye, 8 milyon kovanda 96 bin ton üretiyor. Aşık Veysel'in "ben arıyım dersin, balın var mıdır" sorusuna cevap "arı var saadet yok." Kovan başına Çin'de 51,3 Türkiye'de 11,3 kilogram bal. Çinli arıcılar para kazanırken, Türk mevkidaşları "bal tutan parmağını yalayamıyor." Ukrayna'nın ihracatta saf dışı kalmasıyla Türkiye 7. sıraya yükselse de hala etkisiz.

Ukrayna Rusya savaşı arıları da yerle yeksan etti, 2021 ve 2022 yılı bal ihracatı da sıfırlandı. Ukrayna tarımı vızır vızırken Rusya'nın savaş başlatması manidar. Ezcümle Türk tarımının geleceği için niyete değil "kollektif güce, verimliliğe, akla" gerek var. Bilime biraz yer açın, yaşam soluklansın, yoksa "öfkemiz baldan tatlı."

Abdulkadir Selvi

AK Parti'nin İstanbul adayı kim olacak

Yerel seçimlerde en çok merak edilen noktalardan birisi de AK Parti'nin İstanbul ve Ankara adaylarının kim olacağı.

AK Parti seçimlerden sonra 30 büyükşehirde anket çalışması yaptı. Bir anlamda seçimin röntgeni çekildi. AK Parti, belediye başkan adaylarıyla ilgili anket çalışmasına ise kongreden sonra başlayacak. 7 Ekim'de kongreden çıkan yeni yönetim belediye başkanlarıyla ilgili süreci başlatacak. Anket için sahaya çıkılacak. Tabii ki anketler aday belirlemeyecek ama kazanacak aday konusunda önemli bir veri olacak.

ERDOĞAN, 'İSTİŞARE' DEDİ

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "İstişare bizim en büyük silahımız. İstişaremizi kimlerle yapacağız? Teşkilatımızın tüm yetkili birimleriyle yapacağız. Sonra da İstanbul ve Ankara olmak üzere adımlarımızı atacağız. Daha 7-8 ay var. Bu kadar aceleci olursak yanlış olur. Çünkü İstanbul ve Ankara bunların eline bırakılmaz" demişti. Erdoğan'ın bu cevabından İstanbul ve Ankara'yı mercek altına aldığı, "kazanacak aday" konusunda hassas davranacağı anlaşılıyor.

ERDOĞAN KİMİ İSTİYOR

AK Parti, muhalefeti bu kadar dağınık yakalamışken İstanbul ve Ankara başta olmak üzere yerel seçimleri kazanıp cumhurbaşkanlığı seçimi zaferini tahkim etmek istiyor.

Şimdiye kadar girdiği tüm seçimleri kazanan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kafasında elbette ki bazı isimler vardır. Ayrıca anketlerden çıkacak sonuçlar da adaylar hakkında bir bilgi verecek. Ama sonuçta en geniş istişare ile adaylar belirlenecek.

Ama bu arada bir yandan da İstanbul'la ilgili belediye başkan adaylarının isimleri konuşmaya başlandı. Ama bu konuşulanlar sağlıklı bilgiye dayalı değil. Sağdan soldan duyulanlar, sağdan soldan yazdırılanlar ile ismi ön plana çıksın diye konuşulanlar.

KOCA, 'ASLA GÜNDEMİMDE YOK' DEDİ

Belediye başkan aday adaylarıyla ilgili olarak isim konusuna şimdiye kadar girmedim. Çünkü henüz Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın iradesi ortaya çıkmış değil. Peki mevcut isimler nereden çıkıyor? İBB adaylığı için ismi gündeme getirilen Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, "İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı adaylığı asla gündemimde yok" diye açıklama yaptı.

Peki AK Parti'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı adayı kim olacak? Eğer bir isim veririm kendimle çelişmiş olurum. Çünkü AK Parti'nin eğilimi ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın iradesi yansımış değil. O zaman bu isimler nereden çıkıyor?

ADAY İSİMLERİ NEREDEN ÇIKIYOR

1- Bilgisi, birikimi, potansiyeli ve başarıları nedeniyle İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı adaylığına layık görülen isimler var. Bu isim aday olarak kazanır diye düşünülüyor.

2- İstanbul'da ilçe belediye başkanlığındaki başarısı ve AK Parti'nin ilçe belediye başkanlarından büyükşehir belediye başkanı adayı çıkarma geleneği nedeniyle adaylığa layık görülen isimler var.

3- Yaptıkları bakanlıklardaki başarıları, şehircilik ve yerel yönetimler konusundaki parlak kariyerleri nedeniyle İBB adaylığı için ismi olmazsa olmazlar arasında yer alanlar var.

4- Olsa olsa şu bakanlar, şu milletvekilleri, şu belediye başkanları aday olur diye ismi yazılanlar var.

5- Bu isim aday olursa kesin kazanırız diye düşünülenler var.

6- Sağdan soldan belediye başkanının ya da eski ve yeni bakanların isimlerini yazdırmaya çalışan bir lobi var.

İSMİ YIPRANSIN DİYE

7- Bir de ismi önceden ortaya atılsın ve böylece yıpransın, rakip olmaktan çıksın diye ismi listelere sokulanlar var.

8- Rakiplerinin ismini önceden yazdırıp yıpranması için çaba gösterenler var.

9- Artık aday belirleme süreci başlıyor. Bu tür haberler ilgi görüyor, okunuyor. Gazetecinin buna duyarsız kalması beklenemez. Gazeteciler de kulislerden öğrendikleri isimleri kamuoyu ile paylaşıyorlar.

10- Bir de karar merciinde olup yazılan isimleri gülererek izleyenler var.

ERDOĞAN'DAN GELECEK İŞARET

Netice itibarıyla AK Parti'nin adaylarını ne gazeteciler belirleyecek ne sosyal medya...

AK Parti Genel Merkezi ve Cumhurbaşkanı Erdoğan belirleyecek.

O nedenle siz siz olun Erdoğan'dan gelecek işarete odaklanın. Gerisi boş. Çünkü AK Parti bu kez İstanbul ve Ankara seçimlerini kazanmak için çok kararlı.

EMEKLİ MAAŞLARI İÇİN ÜÇ MODEL

EMEKLİLER dört gözle hükümetten gelecek haberi bekliyor. Çünkü temmuz ayında yapılan zamlar emeklileri tatmin etmedi. Kök maaş üzerinden yapılan hesaplamalar 6 bin ve altında maaş alan emeklilerin hayal kırıklığı yaşamasına neden oldu. Emekliler Türkiye'nin geçmiş dönemlerde yaşadığı sıkıntıları bildiği için

Cumhurbaşkanı Erdoğan'a güçlü bir şekilde destek veriyorlar. AK Parti en çok oyu emeklilerden alıyor. Emekliler, zaten zor geçiniyordu bir de temmuz zammı yetersiz kalınca büyük bir sıkıntı içine girdiler. Bir duygusal kopuş yaşanmaya başlandı.

ERDOĞAN SIKINTIYI GÖRDÜ

Cumhurbaşkanı Erdoğan sorunlara kulağına kapatmayan bir lider. Emeklilerin sesini duydu. "Emeklileri memnun edecek adımları atacağız" dedi. Erdoğan'ın açıklaması üzerine emekliler umutlandı. Çünkü Erdoğan'ın sözü senet. EYT'lilere söz vermişti. Asrın felaketi olan depreme rağmen sözünü yerine getirdi. En düşük memur maaşı 22 bin lira olarak demişti, seçimden sonra ilk işi bu oldu. Şimdi sıra emeklilerin sıkıntılarının giderilmesine kaldı.

ŞİMDİ ÇARE ZAMANI

Emekli maaşlarının artışı için üç formül üzerinde çalışıldığı söyleniyor.

- 1- Seyyane yapılacak zam.
- 2- Oransal olarak yapılacak bir artış.
- 3- En düşük aylıktan başlanarak kademeli olarak artış yapılması.

Çalışma Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilileri alternatifli olarak çalışmalarını yaptıktan sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan emekli zammını belirleyecek.

Esfender KORKMAZ

Ekonomiyi doğru okumalıyız!..

Genel olarak, bazı iktisat yazarlar, özellikle Siyasi İktidar ekonomide cari açığı ve büyümeyi yanlış yorumluyor.

Cari açık;

Merkez Bankası, parasal olmayan altın ve Enerji hariç, cari işlemler açığı tablosunu da yayınlıyor. Eğer cari açık tarafından bakarsak bu tablonun hiçbir önemi yoktur. Amaç cari açıkta enerji ithalatının payının yüksek olduğunu, bu nedenle hem dikkatli kullanmamız gerektiğini, hem de içerde üretmenin önemini gösterebilir. Ama bu tablo olmasa da hükümetin görevi enerji açığını düşürmektir. **Kaldı ki; enerji ithal edipte cari fazla veren ülke sayısı fazladır.** Söz gelimi, Almanya, Japonya, Çin, Güney Kore petrol ithal eden ülkelerdir.

Cari açık dış ekonomik ilişkilerden dolayı döviz gelir ve gideri arasındaki eksi farktır. Bu fark ülkenin döviz kaybını gösterir. Bu kayıp, içerde doğrudan yatırım sermayesi varsa bu sermaye ile yoksa dış borçla kapatılır. Her durumda döviz kaybıdır. Bu kayıp karşılığı yatırım malı ve teknoloji ithalatı varsa, cari açık zaman içinde düşer. Ama akım olarak ister enerji, ister altın veya isterse plastik eşya için vermiş olalım bir döviz kaybıdır, değişmez.

Parasal olmayan altın içerde servete dönüşüyor. Servet stok değerdir. Cari işlemler akım değerdir. Cari açık döviz ihtiyacını artırır. Döviz kurlarını etkiler. Döviz kurları ekonomik istikrarı, ülkenin rekabet gücünü etkiler. Servet birikimi ile bir ilgisi yoktur. Birbiri ile karıştırmamak gerekir.

Büyüme;

Bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde, ekonomik büyüme ile kalkınma arasında fark var. Siyasi iktidarın kalkınmadan haberi yok. Her adımını büyüme üstüne atıyor.

Cumhurbaşkanı 2021 yılında düşük faiz gerekçesini; **“istihdam, üretim ve ihracat ile büyümeyi sağlayacağız”** şeklinde izah ediyordu.

Gerçekte ise büyüme;

Bir ... Eğer ülkenin dış borçları yüksekse, yüksek faiz veriyorsa ve ödediği dış borç mürettabatının GSYH'ya oranı, büyüme oranından daha yüksek ise, dinamik olarak büyüme var ve fakat statik olarak ülke yoksullaşıyor, demektir.

İki... Bazen büyüme servet kaybı üstüne gerçekleşebilir. Söz gelimi bir binanın yıkılması servet kaybıdır. Ama o binanın yıkılması için sarfedilen emek, kullanılan makine ve teçhizat, molozların nakliyesi, katma değer yaratır ve büyüme oranı yükselir.

Üç... Bir ülke potansiyel büyüme imkanlarını bugünden kullanabilir. Potansiyel büyüme düşer. Söz gelimi üretim aynı zamanda çevre kirliliği yaratıyorsa, gelecekteki büyüme olanakları daralıyor demektir.

Yine Türkiye'de olduğu gibi, köprüler ve karayolları maliyetinin çok üstünde yapılmışsa ve bundan dolayı bütçe ipotek altında ise, ülkenin bütçe ile yeni yatırım yapma imkanları daralmış demektir.

Dört... Genel olarak iktisadi kalkınma; bir ülkenin ekonomik, siyasi ve sosyal refahının geliştiği süreçtir. Gelişmiş ülkelerde bu süreç tamamlanmıştır. Bu nedenle İktisadi Kalkınmadan amaç gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasıdır.

Ekonomik kalkınma, GSYH'de büyümeyi de içine alan daha geniş bir kavramdır. Ekonomik büyüme yanında, toplumsal refah artışı yaratan, okullaşma oranı, kişi başına düşen, doktor ve öğretmen sayısının artması, çevre şartlarının iyileşmesi, teknolojik gelişmenin olması ve altyapı olarak demokrasinin gelişmesi ve insani değerlerin yükselmesi, fiziksel ve sosyal altyapının iyileşmesi, kalkınma göstergeleridir.

Kalkınma ile büyüme arasındaki temel fark, kalkınmanın aynı zamanda sosyal refah hedefli olmasıdır.

İktisadi Kalkınmayı büyümeden ayıran diğer bir önemli fark; gelişme sürecinde aynı zamanda sanayileşme gibi yapısal değişimin olmasıdır.

Küreselleşme kalkınmayı unutturdu. Çünkü spekülasyonun işine gelmiyor. Demokratikleşme ve kemer sıkma eylemlerini barındırdığı için bizim Hükümetin de işine gelmiyor. Kamuoyunun ve özellikle iktisatçıların hükümetleri kalkınma politikaları için zorlaması gerekiyor.